

nju *Metodologija izvedbe analize tveganja za onesnaženje vodnega telesa* je **Mihael Brenčič** predstavil cilje in metodologijo tveganja, predvsem pa se je osredotočil na odprta vprašanja in probleme, ki se pojavljajo v vsakdanji praksi.

Drugi del posvetovanja se je pričel s predavanjem **Vanje Strle** iz podjetja E-NET okolje d.o.o. V svojem nastopu z naslovom *Onesnaževala in viri onesnaževanja voda v času gradnje* je na pregleden način predstavila izhodiščno zakonodajo, ki se nanaša na nevarne snovi ter različne klasifikacije nevarnosti, ki nastopajo med gradnjo in ki lahko na vodovarstvenih območjih vplivajo na kemijsko stanje vodnega telesa. **Goran Vižintin** iz Oddelka za rudarstvo in geotehnologijo Univerze v Ljubljani se je v svojem predavanju *Opazovalni objekti in izkoriščanje geotermije na vodovarstvenih območjih* v uvodnem delu osredotočil na izvedbo objektov za opazovanje in zajem podzemne vode, v drugem delu predavanja pa je prikazal izvajanja del na vodovarstvenih območjih v primerih izkoriščanja podzemne vode za izrabo toplote. **Darko Petauer** iz podjetja Georaz d.o.o. je v predavanju *Geotehnična dela na vodovarstvenih območjih* predstavil gradbeno tehnične posege, ki lahko vplivajo na kemijsko in količinsko stanje podzemne vode ter ukrepe za preprečitev teh vplivov. Predstavil je tudi nekatere svoje izkušnje na vodovarstvenem območju Ljubljanskega polja

in jih ilustriral z rezultati modelnih izračunov. V zadnjih dveh desetletjih je v Sloveniji potekala intenzivna gradnja avtocest in tudi nekaterih lokalnih cest. Zaradi številnih vodovarstvenih območij so se v prostoru pojavljali mnogi konflikti. **Mihael Brenčič** je v predavanju *Gradnja infrastrukture na vodovarstvenih območjih* predstavil nekatera teoretična izhodišča za zaščito vodnih teles pred negativnimi vplivi s cest in jih ilustriral s praktičnimi primeri. V predavanju *Ukrepi v primeru onesnaženja na vodovarstvenih območjih* je **Bran-ka Bračič Železnik** iz javnega podjetja Vodovod Kanalizacija iz Ljubljane predstavila ukrepanje v primeru različnih nesreč, predvsem razlitij nevarnih snovi. Opisala je postopke obveščanja v takih primerih ter sanacijske ukrepe za odstranitev onesnaževal.

Posvetovanje *Graditev objektov na vodovarstvenih območjih* se je izkazalo za izredno koristno. Hidrogeološka stroka je predstavila svoje znanje in sposobnost reševanja kompleksnih problemov, ki se pojavljajo na vodovarstvenih območjih. Hkrati se je posvetovanje izkazalo za pomemben dogodek tudi zaradi živahnih diskusij, tako v okviru posameznih predavanj, kot tudi v času odmora. Organizatorje posvetovanja velja pohvaliti za odlično organizacijo in samo idejo. Upajmo, da bomo v prihodnje deležni še kakšnega podobnega dogodka.

Ocenjevanje znanstveno raziskovalnega dela na področju geologije v Sloveniji

Mihael BRENČIČ

Katedra za geologija krasi in hidrogeologijo, Oddelek za geologijo, NTF, UL, Aškerčeva cesta 12, SI-1000 Ljubljana; email: mihael.brencic@ntf.uni-lj.si

Geološki zavod Slovenije, Dimičeva ulica 14, SI-1000 Ljubljana

Uvod

V prvi polovici leta 2008 je v Sloveniji potekalo ocenjevanje programskih skupin, ki jih financira Agencija za raziskave Republike Slovenije – ARRS. V to ocenjevanje je bilo vključeno tudi pet programskih skupin s področja geologije, ki delujejo na treh znanstveno raziskovalnih ustanovah; tri programske skupine na Geološkem zavodu Slovenije, po ena programska skupina na Oddelku za geologijo Univerze v Ljubljani in na Znanstveno raziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti. V nekaterih izmed programskih skupin sodelujejo raziskovalci različnih ustanov. Te programske skupine predstavljajo jedro znanstveno raziskovalnega dela na področju geologije v Sloveniji, financiranje, ki jim je dodeljeno s strani države preko ARRS, pa predstavlja najpomembnejši in pogosto tudi pretežni vir sredstev za geološko znanost na območju Slovenije. V manjši meri geologi delujejo tudi v programskih skupinah na drugih področjih sistematizacije ARRS, vendar pa sredstva za njihovo delo prihajajo iz »negeoloških« virov. Del znanstvenih

raziskav na področju geologije se financira tudi preko projektnega financiranja, ki ga prav tako izvaja ARRS, preostali del pa se financira iz drugih virov. To seveda ne pomeni, da je slovenska geologija neaktivna na drugih področjih raziskav in razvoja in da rezultati njenega dela ne prispevajo k družbeno ekonomskemu napredku Slovenije. Nasprotno, smelo lahko zapišemo, da tudi na teh področjih dosegamo dobre rezultate, morda celo boljše kot nekatere druge stroke in področja. Žal, današnji način dojemanja in vrednotenja znanosti v Sloveniji teh rezultatov ne razume kot dosežke na področju znanstveno raziskovalnega dela temveč kot nekakšen samoumeven rutinski servis za državo ali gospodarstvo.

Za raziskovalci v slovenski geologiji je v letu 2008 naporno ocenjevalno obdobje, katerega končni rezultati pa so pustili zelo grenak priokus. Pot, ki jo je prehodila stroka v preteklem letu dni, od druge polovice leta 2007 pa skoraj do konca leta 2008, terja temeljit premislek o razvoju, vlogi in položaju slovenske geologije, tako s stališča vrednotenja lastnih rezultatov, kot tudi in morda predvsem v odnosu do drugih znanstveno raziskoval-

nih področij in slovenske znanstveno raziskovalne sfere v celoti. Na področju geološke znanosti se v naslednjih dveh ali treh letih nahajamo pred pomembno prelomnico. Brez pretiravanja lahko zapišemo, da nam v geologiji v prihodnjih letih brez intenzivnega dela na vseh področjih dela grozi drastično zmanjšanje sredstev za znanstveno raziskovalno delo.

Avtor članka sem kot član Stalnega strokovnega telesa za področje naravoslovja in matematike ARRS, pred tem pa tudi kot član tako imenovanega ožjega personalnega jedra geologije, že dalj časa vpleten v znanstveno raziskovalno politiko na področju geologije. Pri ocenjevanju programskih skupin v letu 2008 sem vodil tudi dva ocenjevalna panela na drugih področjih naravoslovja in sodeloval pri javnem delu edinega panela za področje geologije. Tako je namen zapisa posredovati nekatere izkušnje iz preteklega ocenjevalnega obdobja, predvsem pa odpreti dialog in polemiko o vlogi in položaju geologije ter morda tudi o celotni znanstveni politiki v Sloveniji. Prispevek je v veliki meri subjektiven, saj je sem v postopek ocenjevanja vložil veliko osebne energije in želje po ustreznem vrednotenju, rezultati pa nikakor niso bili sorazmerni vloženemu trudu. Morda je zapisanih veliko pavšalnih trditvev, a te izhajajo iz številnih osebnih komunikacij z akterji ocenjevalnega postopka na različnih ravneh, hkrati pa so tudi rezultat dejstva, da v času pisanja prispevka rezultati ocenjevanja še vedno niso javni. Na razpolago so le posamezne okrnjene informacije, ki si jih lahko pridobiš le med razgovori.

Postopek ocenjevanja

V drugi polovici leta 2007 so javni raziskovalni zavodi s strani ARRS dobili zahtevo in navodila za pripravo samoevalvacijskih poročil. Navodila za pripravo tega dokumenta so bila zelo splošna in so odprla vrsto vprašanj, predvsem zaradi tega, ker ni bilo jasno, kakšno vlogo in pomen naj bi imelo to poročilo. V okviru teh poročil naj bi javni raziskovalni zavodi samostojno ovrednotili svoje delo, po metodologiji, ki bi jo predlagali in pripravili sami. S tem je prišlo do prvega pritiska na programske skupine, ki so morale pripraviti izhodišča za samoevalvacijska poročila zavodov na katerih delujejo. V ozadju tega samoocenjevalnega procesa pa se je s strani nosilcev odločanja ves čas poudarjalo, da je ta samoevalvacija namenjena tudi samim programskim skupinam, saj naj bi bilo poročilo sestavni del dokumentov, ki bodo podlaga za ocenjevanje dosežkov programski skupin v preteklem programskem obdobju.

Konec marca 2008 je bil objavljen »Poziv za predložitev raziskovalnih in infrastrukturnih programov za naslednje obdobje financiranja in pripravo poročil o rezultatih raziskovalnih in infrastrukturnih programov v obdobju 2004–2008«, ki je postavil zahtevo, da je vso dokumentacijo potrebno oddati do začetka maja 2008. Predmet

evalvacije je bilo obdobje od leta 2003 do 2007. Dokumentacija je bila vsebinsko sestavljena iz programa dela programske skupine za naslednje obdobje financiranja, poročila o rezultatih raziskovalnega programa v preteklem obdobju in že omenjenega samoevalvacijskega poročila. Vodje programskih skupin ter večina raziskovalcev, članov programskih skupin, so že pred objavo poziva intenzivno spremljali nastajanje »Metodologije za ocenjevanje raziskovalnih programov za leto 2008«, o kateri je pred tem tekla razprava v različnih organih ARRS. Tako je bila vzporedno s tem že odprta razprava o kvaliteti dosežkov programskih skupin na področju geologije v preteklem raziskovalnem obdobju. Zaznano je bilo, da med programskimi skupinami obstajajo razlike, da so bile nekatere programske skupine zelo uspešne, druge pa so pri svojem delu stagnirale. Tako je na podlagi tega nastala ideja o prerazporeditvi raziskovalnih ur, kar je bilo kasneje tudi predlagano in izvedeno.

K pripravi dokumentov, ki jih je zahteval poziv, se je pristopilo z vso resnostjo. Vodje programskih skupin so veliko svojega časa posvetili pripravi dokumentacije. Ker je večina skupin v geologiji zasnovana široko in zavzemajo zelo širok spekter geoloških raziskav, je bil pri tem procesu angažiran tudi velik del raziskovalcev, članov programskih skupin. Navkljub prizadevanju ARRS, da bi pravne dokumente, ki so bili osnova za izvedbo razpisa poenostavila, tako s stališča priprave dokumentacije, kot tudi s stališča razumevanja, so se med procesom priprave dokumentacije ne-prestano odpirala številna vprašanja. Tako se je zastavljajlo predvsem vprašanje o razmerju med programom za prihodnje obdobje financiranja in poročilom o preteklem obdobju; kakšen bo vpliv enega ali drugega na končno oceno programa, ali je s spremembo in izboljšanjem strukture raziskovalcev v bodoči programski skupini možno doseči boljši izhodiščni položaj. Prav tako so se odpirala tudi vprašanja o prihodnjem programu; ali ga zastaviti ozko, ali splošno in široko in s tem pustiti nekatera vprašanja nedorečena in odprta. Te dileme so se odpirale predvsem tam, kjer so programske skupine v preteklosti nastale iz različnih manjših programskih skupin.

Po oddaji zahtevane dokumentacije je sledilo ocenjevalno obdobje. Dokumentacijo so prejeli tuji in domači recenzenti, ki jih je že pred tem določilo stalno strokovno telo za področje naravoslovja in matematike. ARRS je na podlagi svojih mednarodnih povezav v ta namen pridobila seznam avstrijskih raziskovalcev. Člani stalnega strokovnega telesa smo nato pripravili ožji izbor in vrstni red recenzentov. Le izjemoma so se na ta seznam uvrstili tujci, ki ne prihajajo iz Avstrije. Do tega je prišlo predvsem v primerih, ko so v Sloveniji razvita znanstvena področja, ki jih predlagani seznam recenzentov ni pokrival. Pri sestavi liste domačih recenzentov, ki naj bi prihajali iz vrst uporabnikov raziskav, je nastopilo kar nekaj problemov. Neformalno priporočilo ARRS je bilo, da naj imajo domači recenzenti doktorat znanosti. Ker v Sloveniji na področju geologije večina dok-

torjev znanosti deluje v raziskovalni sferi, zaradi majhnosti pa prihaja tudi do številnih konfliktov interesov, je bil potencialni izbor domačih recenzentov relativno ozek.

Vsako programsko skupino sta ocenila domač in tuj recenzent. Sestavni del ocenjevalnega postopka je bilo tudi medsebojno ocenjevanje vodij programskih skupin. Ti so s strani ARRS prejeli celotno dokumentacijo ostalih programskih skupin v panelu, ki so jo morali tako kot domač in tuj recenzent oceniti. Ta del ocenjevalnega postopka se je izkazal za zelo problematičnega. Če si ocenjevalni postopek ogledamo širše in ne le zgolj s stališča geologije opazimo, da je bila kasnejša panelna razprava, predvsem ocenjevanje, neobjektivna. Pri ocenjevanju je pogosto prihajalo do taktiziranja vodij programskih skupin, ki so sebi konkurenčnim skupinam za katere so domnevali, da se lahko uvrstijo podobno kot njihova, nameroma dajali nižje ocene in jim tako zbijali povprečno oceno. Večina vodij programskih skupin, ki so sodelovali v panelih, pa je svoje ocenjevanje kolegov iz drugih programskih skupinah zavračalo kot neprimerno in sporno s stališča znanstvene etike.

V mesecu juliju so sledile panelne razprave na katere so se vsi člani programskih skupin, predvsem pa vodje programskih skupin, zelo intenzivno pripravljali. Paneli so bili sestavljeni iz dveh delov. V prvem delu so potekale javne predstavitve, v drugem delu, zaprtem za širšo javnost, pa je potekalo ocenjevanje, ki je podalo končne ocene in vrstni red programskih skupin. Javni del panelnih predstavitev je potekal od panela do panela drugače. Na nekaterih panelih je bila prisotna širša raziskovalna javnost, predvsem pa člani programskih skupin. Med predstavitvami v teh panelih so potekale razprave, pogosto o povsem znanstvenih vprašanjih. Nekateri paneli pa so žal minili brez publike in širše razprave. Vse predstavitve, ki jih je avtor prispevka spremljal so bile odlične. Vsi predavatelji so se zelo potrudili, svoje delo so predstavili zelo pregledno in jedrnato, z obsežnim prikazom rezultatov dela programskih skupin. Predstavitve so bile zelo zanimive tudi za laika in so ponudile odličen vpogled v stanje in delovanje znanosti v Sloveniji. Hkrati s tem, pa tudi kasneje v delu panela, ki je bil namenjen ocenjevanju, se je razvila tudi vsebinska razprava, ki je pogosto šla v smeri predlogov; kam in kako se usmeriti, kaj so šibke točke in kaj pozitivni dosežki. Veliko je bilo tudi razprav o aktualnosti in vsebini raziskav. Žal je ta del razprave, ki bi moral predstavljati pomemben dosežek panelov, šel v nič. Vodje panelov, ki nismo bili strokovnjaki s področja na katerem je panel potekal, teh sporočil nismo uspeli zapisati, saj je pogosto šlo za povsem specifične predloge. Zapisniki teh razprav niso niti povzeli. Ostali člani ocenjevalnega panela, vodje programskih skupin, pa so bili povsem osredotočeni na ocenjevanje in rangiranje, ki sta se na koncu panela izkazala kot edini in dejanski cilj. Presenečala je tudi odsotnost predstavnikov ARRS, ki na panelih praviloma niso sodelovali.

Sestavni del dokumentacije za ocenjevanje programskih skupin so bile tudi kvantitativne ocene, ki jih je na podlagi metodologij in lastnih pravilnikov pripravila ARRS. Čeprav naj bi bile te ocene le pripomoček pri ocenjevanju in razpravi, se je izkazalo, da so bile te ocene ključne. Tako v fazi panela, kot tudi kasneje pri odločitvah znanstvenega sveta agencije. Zelo malo je bilo diskusije o vsebini preteklih dosežkov programskih skupin. Vse je potekalo bolj ali manj »scientometrično«. Presoje rezultatov programski vsebin, ki so bile predlagane na začetku predhodnega programskega obdobja in doseženih vsebinskih rezultatov skorajda ni bilo. Če je skupina dosegla dobre rezultate na območju objav, je dosegla cilje programa. Takšen odnos pa seveda privede do tega, da so tudi predlagani programi široko zastavljeni, tako, da vključijo »vse, kar bi lahko prišlo prav«.

Veliko dvomnosti je sprožila tudi tako imenovana družbena relevantna ali delo na prostem trgu. Tu se področja (npr. geologija, biologija, kemija, ...) med seboj zelo razlikujejo, pa tudi rezultati med posameznimi programskimi skupinami znotraj področij. Skupine in raziskovalci, ki so usmerjeni izrazito teoretično vrednotenju tega parametra nasprotujejo. Velja pa seveda tudi obratno, aplikativno usmerjene programske skupine tak način ocenjevanja zelo podpirajo. Žal se zdi, da je bil v sklepnem delu ocenjevanja ta parameter v veliki meri prezrt in interpretiran pristransko. ARRS bi morala v svojih metodologijah ocenjevanju prenosa znanja v prakso nameniti še dodatno pozornost, programske skupine, ki jim to uspe pa podpreti. Nenazadnje, financiranje znanosti iz javnih sredstev slovenskega državnega proračuna je namenjeno družbenemu razvoju Slovenije in ne le preživetju v slonokoščenem stolpu znanosti. Prav pri družbeni relevantnosti trčimo na vprašanje različnega razumevanja družbene vloge znanosti.

Prisotnost tujih recenzentov se je izkazala za zelo pomemben in pozitiven prispevek k ocenjevanju dosežkov znanstveno raziskovalnega dela v predhodnem programskem obdobju. Tuji recenzenti so se svojega dela lotili natančno in odgovorno, ves čas panela so intenzivno sodelovali tako z vprašanji kot tudi s pobudami in kritikami. Izkušnja avtorja prispevka je, da je bilo njihovo sodelovanje ves čas zelo afirmativno in pozitivno naravnano. Njihove ocene so bile realne in so predstavljale pomembno korekcijo ocenam domačih članov panela. Moje osebno mnenje je, da bi morali biti na panelu za posamezno področje ocenjevalci vsaj trije tuji neodvisni recenzenti iz različnih držav, vodje programskih skupin pa bi bilo iz tega postopka potrebno izvzeti. Tako bi se lahko izognili marsikateri neobjektivnosti pogojeni z relativno zaprtim slovenskim raziskovalnim prostorom. Kljub temu pa bi morali tujim recenzentom posvetiti večjo pozornost in jih bolje informirati. Pogosto je bila izhodiščna nejasnost prav razumevanje narave programskega financiranja. Večina recenzentov je programe obravnavala kot projekte, zaradi česar so bile velike skupine sestavljene iz heterogenega spektra raziskovalcev ocenjene

nekoliko slabše kot manjše bolj usmerjene skupine. Šele pojasnilo, da gre za osnovno financiranje (ang. core funding) je razjasnilo nekatere dileme. Veliko vprašanj je bilo tudi v zvezi z odnosom med programi, projekti in sredstvi iz gospodarstva. Težave pri razumevanju slednjega so imeli tudi domači recenzenti. Izboljšati bi bilo potrebno tudi organizacijo, saj so bili za komunikacijo z recenzenti zadolženi predvsem vodje panelov, kar pa gotovo ni bila njihova naloga.

V zvezi z sodelovanjem tujih recenzentov velja omeniti problematiko jezika predstavitev in diskusij na panelu. Večina področij v naravoslovju in matematiki se je odločilo za angleščino, podobno je bilo tudi drugod. Žal se je področje geologije odločilo drugače. Z uporabo slovenščine se je tuje recenzenta izključilo iz razprave, prav tako ni mogel ustrezno slediti predstavitvam. Ker je avtor prispevka na javnem delu panela za področje geologije odigral vlogo prevajalca, lahko le potrdim, da se je recenzent počutil zelo nelagodno. Če tuje zaprosimo za pomoč, je vsaj nekorektno, če ne kaj drugega, da jim onemogočimo enakopravno sodelovanje. Za prihodnje panele na katerih bodo sodelovali tuji recenzenti mora ARRS jasno določiti pravila in jezik panela ter za to poiskati tudi ustrezno pravno rešitev, da bi paneli lahko potekali v celoti v angleškem jeziku. Angleščina je danes »lingua franca« znanosti, orodje sporazumevanja, ki ga mora obvladati vsak znanstvenik.

Veliko nejasnosti je na panelu povzročala primerjava med predhodnimi ocenami, ki so jih ocenjevalci podali že pred začetkom panela ter končnimi ocenami, ki jih je bilo potrebno podati na koncu ocenjevalnega panela. Ocenjevalci so se ne prestando spraševali zakaj morajo ponovno podati ocene, če so ocene predhodno že podali. Z razlago, da je pred tem šlo predvsem za orientacijske ocene, ki jih je potrebno natančneje definirati na podlagi panelne razprave, se niso strinjali. Zaradi narave panela je na koncu prišlo do pogajanj o ocenah, te pa so se razlikovale od predhodnih pisnih ocen.

Rezultati

V povezavi z rangiranjem in ocenjevanjem je bilo med ocenjevalnimi paneli, pa tudi pred tem in kasneje, veliko razprav in polemik. Metodologija za ocenjevanje in tudi navodila vodjem panelov s strani ARRS so zahtevale, da je rezultat panela poleg ocen tudi rangiranje programskih skupin v posameznem panelu, od najboljše do najslabše. Zaradi nejasnosti v zvezi s pomenom ocen, so se le te med posameznimi paneli zelo razlikovale. V nekaterih primerih med ocenami skorajda ni bilo razlik, v takšnih primerih je bila povprečna ocena panela visoka, pri drugih panelih pa so bile razlike v ocenah med posameznimi skupinami večje. Takšno ocenjevanje seveda ni omogočilo primerljivosti med paneli. Problemi so nastopili predvsem tam, kjer je bilo potrebno med seboj primerjati panele istih področij. Ker je bilo v tokratni metodologiji predvideno, da bo posa-

mezni programski skupini obdobje do naslednje evalvacije in s tem naslednje pogodbeno obdobje za financiranje programa dodeljeno predvsem na podlagi njene uvrstitve na rang lestvici v panelu, je bilo pričakovati, da bo dolžina evalvacijskega obdobja za posamezno programsko skupino določena le na podlagi rangov znotraj posameznih področij (npr. znotraj geologije), področno stalno strokovno telo pa bo tisto, ki bo predlagalo dolžino pogodbenega obdobja. To je strokovno telo za naravoslovje in matematiko tudi storilo, za vse programske skupine znotraj vede je predlagalo bodisi šestletno bodisi petletno financiranje, tako tudi za geologijo. Temu sklepu nihče od prisotnih članov sveta ni nasprotoval.

Žal so kasnejše odločitve znanstvenega sveta ARRS in upravnega odbora vse te predloge negirale in spremenile. Navkljub temu, da je v stalnem strokovnem svetu za naravoslovje in matematiko večina članov zastopala stališče, da so posamezna področja med seboj neprimerljiva, znanstveni svet ARRS tega stališča ni sprejel. Odločil se je drugače in programske skupine znotraj ved (npr. naravoslovja in matematike) primerjal med seboj in jih na podlagi teh primerjav tudi razvrstil in jim dodelil dolžino pogodbenega obdobja. Ker na podlagi rezultatov panelov primerjav ni bilo mogoče izvesti, je evalvacijo ponovno izvedel sam. Na tem mestu bi lahko navedli številne polemične članke iz najvišje rangiranih revij, kot sta *Nature* in *Science*, da je takšno primerjanje posameznih področij znanstvenih raziskav nedopustno, da za posamezna področja veljajo določene značilnosti, kar je potrebno upoštevati. Tako na nekaterih poročjih prevladujejo objave v knjigah, na drugih objave v kratkih znanstvenih člankih, drugod v daljših, odzivnosti na članke so krajše ali daljše in še bi lahko naštevali razlike in značilnosti. Žal pa prav objave v teh visokorangiranih revijah kažejo, da v ustvarjanju talilnega lonca znanosti, ko posamezna področja dominirajo nad drugimi, Slovenija ni nobena izjema in da prav pri tem uspešno sledi svetovnim trendom.

V trenutku pisanja prispevka v prvi polovici decembra 2008 uradni rezultati ocenjevalnega postopka še niso na voljo, kljub temu pa lahko ugotovimo, da se je področje geologije v primerjavi z ostalimi področji vede naravoslovja in matematike odrezalo zelo slabo, najslabše. Rezultati so porazni, dve programski skupini sta pridobili evalvacijsko obdobje štirih let in tri skupine treh let. Sprva pa je kazalo še slabše. Ocenjevalni panel za področje geologije, ki je potekal v skladu z vsemi pravnimi dokumenti, ki ta postopek urejajo in v skladu z internimi navodili ARRS, je podal ocene posameznih programskih skupin in jih rangiral. Za te ocene je podal tudi pisne utemeljitve in predloge. Znanstveni svet ARRS pa je vse te ocene in postopke negiral. Iz odločitve, ki jo je sprejel znanstveni svet ARRS lahko razberemo, da ocene in rangi panela niso bili upoštevani. Iz poteka dogodkov lahko vidimo, da je znanstveni svet izvedel svojo presojo in vrednotenje, pri čemer je upošteval le določene vidike kvantitativnih ocen. Vse programske skupine v geologiji

Sklep

je zmetal v isti koš in celotno področje ovrednotil kot najslabše področje znotraj naravoslovja in matematike. V primerjavi z ostalimi, kjer so nekatera področja v celoti pridobila šestletno financiranje, lahko to razumemo kot izrazito in namerno depriviligiranje celotnega področja geologije. Na to ne moremo pristati. Argumenti za takšno odločitev znanstvenega sveta ARRS niso bili podani nikjer; brez analiz, brez primerjav in presoj, ki bi bile dostopne več kot zgolj peščici. Prepričani smo lahko, da bi drugačen vatec podal drugačne rezultate. Izid ocenjevalnega obdobja je tudi izrazil negativen signal raziskovalcem v boljših programskih skupinah znotraj geologije. Trendi objav in ostalih znanstveno raziskovalnih rezultatov na področju geologije so v zadnjih letih izrazito pozitivni in so na področju naravoslovja in matematike najvišji, to ugotavlja tudi ARRS v svojih dokumentih. Tudi parametri družbene relevance so med najvišjimi v vedi. In rezultat teh naporov? Takšen izid ocenjevanja je tudi v celoti negiral ves ocenjevalni postopek, ocene in rangi, ki so bili rezultat tega ocenjevalnega postopka, pa so se izkazali za povsem nerelevantne in nepotrebne. Zakaj so se raziskovalci ukvarjali z ocenjevanjem, zakaj smo predlagali dopolnitve metodologij za ocenjevanje, zakaj smo angažirali domače in tuje recenzente, zakaj smo organizirali panele? Kot član stalnega strokovnega telesa sem v vmesnem obdobju nekatera od teh vprašanj zastavljal članom različnih strokovnih teles, ki so odločala o dodelitvi dolžine pogodbenega obdobja. Odgovore, ki so bil vedno izrečeni neformalno, bom zamolčal. Ugotovim lahko le, da so področja slovenske znanosti podvržena medsebojni kompetitivnosti in ne le kompetitivnosti znotraj posameznega področja, kot bi bilo smiselno in spremenljivo, ter predvsem argumentom moči močnejših področij.

Ocenjevalno obdobje je za nami. Rezultatov tega procesa verjetno ne moremo več spremeniti. Čeprav gre za zelo grenak priokus, se na tem mestu ne smemo ustaviti. V celoti je geologija vendarle zadržala enak obseg financiranja, kot v predhodnem obdobju. Z delom je potrebno nadaljevati, potrebno je izvesti resen razmislek, analizirati pretekle rezultate in postaviti jasno vizijo in načrte za delo v naprej. Zavedati se je potrebno, da so finančni viri za znanstvene raziskave na področju geologije v Sloveniji ogroženi. Slovenska geologija se mora še bolj kot doslej prilagoditi zahtevam, ki jih narakujejo svetovni trendi, žal prav tako tudi nekatera močnejša področja znanosti. Hkrati s tem pa je potreben tudi širši angažma raziskovalcev pri sprejemanju odločitev v znanstveni politiki. Zgolj sodelovanje dveh ali treh ljudi ni dovolj.

Slovenska geologija mora slediti trendom razvoja geološke znanosti, ki veljajo v svetu. Stremeti moramo k temu, da bomo vsaj primerljivi ali morda celo boljši od drugih geologov po svetu. Naši cilji morajo biti visoki. Danes se vsi zavedamo, da veljajo predvsem objave, ki imajo odmev v mednarodnem prostoru. Toda pri tem je vendarle potrebno upoštevati značilnosti posameznega znanstvenega področja vede in nesporno je, da se že področja znotraj geologije, kaj šele naravoslovja, med seboj zelo razlikujejo.

Programsko financiranje geoloških raziskav je za razvoj geologije ključno. Obseg tega financiranja je potrebno ohraniti. Da pa bi to dosegli se moramo bolj angažirati, poiskati notranje rezerve, če jih je sploh kaj, poiskati zunanje rezerve, predvsem pa moramo spremeniti in dopolniti nekatere vsebine programov. Svojo kvaliteto moramo dokazovati z rezultati, a tudi s stalno prisotnostjo na različnih družbenih ravneh.